

La Humanitat

Any II : Núm. 261
Barcelona, dissabte, 10 setembre de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

Aquesta nit, a les 11, pel Baixador del Passeig de Gràcia, arriben els diputats de Catalunya, portadors de l'Estatut aprovat. Cal que tot Barcelona acudeixi a rebre'ls per regraciar la seva patriòtica tasca realitzada a les Constituents

LA NIT D'AVUI

La serenitat és l'arma dels forts. Sempre, sempre, l'il·lustre President de la Generalitat de Catalunya, el senyor Francesc Macià, havia dit i repetit que les coses succeïrien així. Que, un any darrera l'altre, l'esperit nacional de Catalunya acabaria per obrir-se pas per descordada que fos — i com més violenta millor — era el mitjà més segur per a mostrar als pobles el camí del seu alliberament.

I així ha succeït, en efecte. En menys de deu anys, han passat pel panorama de la vida ciutadana el 13 de Setembre de 1923 i el 14 d'Abril de 1931; el triomf de l'absolutisme borbònic i la victòria de l'esperit democràtic; la dictadura i la llibertat del poble. Mancava, però, en relació amb el fet nacional de Catalunya, amb l'afirmació reiterada d'una voluntat categòrica de governar-nos autònomament, un fet determinant i una data històrica. Els dies, sortosament, han tingut una felicitat coincident. L'11 de Setembre de 1932, iniciant-se amb l'arribada dels parlamentaris catalans que, amb Lluís Companys al cap, portant de Madrid l'Estatut de la nostra autonomia, clou el llarg període opressiu i vexatori de la pàtria catalana, sotmesa fins avui a un domini hegemònic, i fa possible el seu resorgiment definitiu.

"Sí transit"... Amb pena per a nosaltres, més sense glòria per a ells, tot ha passat i tot ha estat tristament possible sobre la terra catalana. La crema del "Cu-Cut!" i de "La Veu de Catalunya"; la llei de Jurisdiccions i l'empresonament del patriota Manau; les càrregues ferotges de la policia i les detencions arbitràries de cada 11 de Setembre; Milans del Bosch i Despujol, mals generals i esbirros de la seva pàtria, que es prostituïren en la vilessa abjecte de la monarquia borbònica; Martínez Anido, el generalàs lúbric que excitava la seva sensualitat morbosa, amb la sang dels nostres obrers i dels nostres homes liberals, vilment assassinats; les fórmules amfibològiques de la Lliga Regionalista, sobre les formes de govern, que havien de portar-nos a la Dictadura i podien permetre a aquests catalanistes monarquizants d'apuntalar el tron borbònic en les hores darreres de la seva ensorçada... Tot ha passat per a no tornar més i Catalunya, recobrada la seva personalitat peculiar i el sentit

Antoni Xirau

Una de les revelacions de la nova política catalana ha estat, indiscutiblement, la personalitat d'Antoni Xirau, el lluitador parlamentari que en el si de la Comissió d'Estatuts ha contribuït, amb tanta fermesa, amb tant seny i amb tanta perseverància, a millorar en allò possible la llei reguladora de l'autonomia de Catalunya. Home modest, enemic d'exhibir-se, home d'estudi i de laboratori, Antoni Xirau ha portat a la Comissió i a la Cambra, quan ha calgut, la suggestió de la seva paraula i la força poderosa dels seus raonaments. Sense disfressar mai les seves idees, proclamant-les, al contrari, sense eufemismes ni giragoneses dialèctiques, la força poderosa del seu talent i del seu fervor patriòtic s'han imposat mantés vegades als més afeïssats enemics. En aquesta hora de gran triomf, cal fer justícia a la tasca conscient i pràctica d'Antoni Xirau, un dels polítics joves de la Catalunya nova al qual s'obre el més brillant esdevenidor.

històric de la seva missió, s'apresta a continuar el ritme magne de llur vida nacional.

Doblement simbòlica i evocativa, la nit d'avui té, com cap altre en 200 anys, un sentiment virilment patriòtic, barreja d'emoció i responsabilitat, de joia per la llibertat retrobada i pre-

ocupació entusiasta per la tasca que anem a iniciar.

Moment requeridor de les màximes efusions ciutadanes, el deure patriòtic s'imposa a tots com la màxima obligació del moment, impossible d'ésser desoïda en qualsevol, petita o gran, de les seves manifestacions.

De l'arribada dels parlamentaris a la Generalitat i d'aquesta al Monument del Conseller en Cap, Rafael de Casanova, tot el poble ha d'acudir a la crida per retre homenatge als defensors del nostre dret:

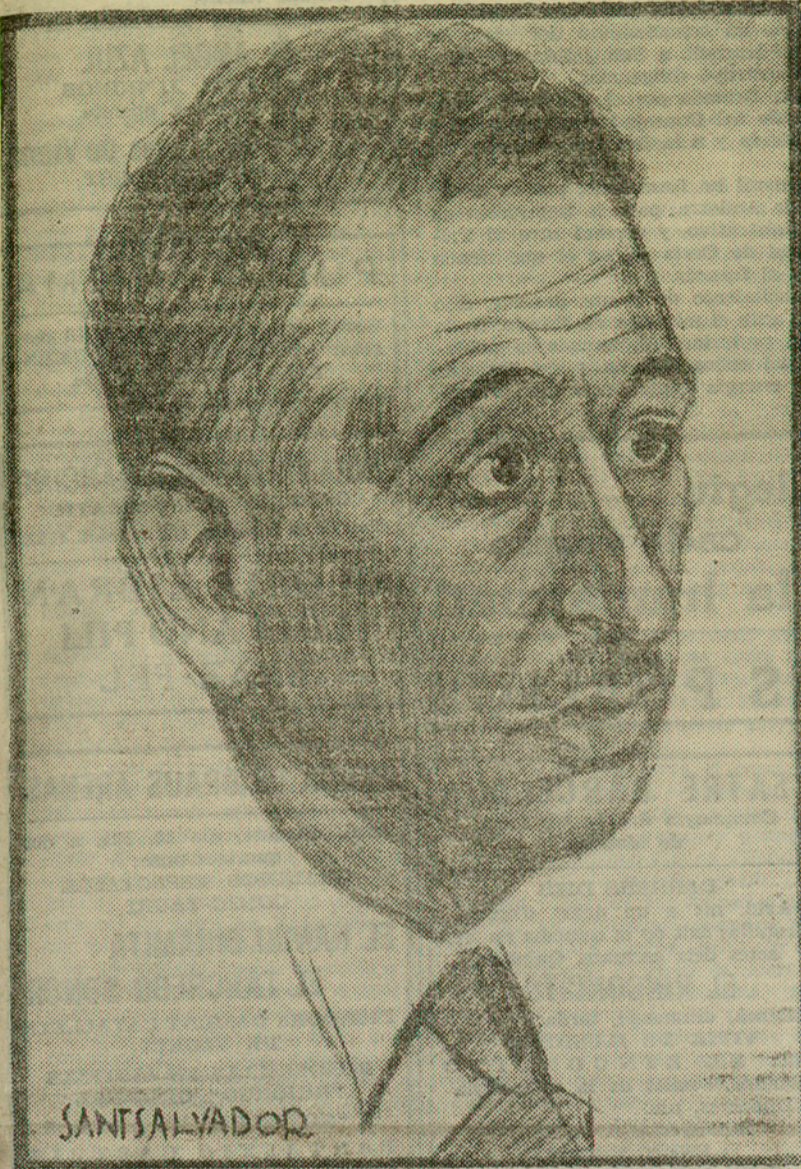
Als que retornen victoriosos de Madrid i al que, en morir, va assolir la victòria suprema del martiri, en defensa de la llibertat de Catalunya.

JOSEP A. TRABAL

Ahir, Lluís Companys, cap de la minoria catalana al Parlament, va adreçar-se per ràdio al poble de Catalunya, donant-li la bona nova de l'aprovació de l'Estatut i tenint paraules de reglaciament pel cap del Govern, Manuel Azaña.

ELS NOTARIS CATALANS DAVANT L'APROVACIÓ DE L'ESTATUT

El Col·legi de Notaris de Barcelona ha dirigit el següent telegrama: "Madrid. — Presidente Consejo Ministros. — Colegio Notarios Barcelona con motivo aprobación Estatuto eleva a V. E. testimonio de reconocimiento y adhesión régimen que ha sabido dar satisfacción al deseo unánime de Cataluña a su autonomía y hace votos para que ésta fortalecida armonía y compenetración entre todas las regiones contribuya engrandecimiento España,

Lluís Companys

Catalunya, en els moments aquests definitius de la seva història, ha sabut tenir els seus homes, mercès als quals l'èxit d'avui ha pogut ésser assolit.

Tasca de nervi interior, necessitat de consagrar lluites passades, però també principalment encerts en la visió i resolució dels problemes plantejats i un alt sentit polític que doni la sensació d'una nau fermament conduïda.

I això és el valor més important de la figura de Lluís Companys. Hom coneix de Companys una vida retil·lina de lluites i persecucions, un seguit d'actuació romàntica que recorda les velles figures del passat segle: amic dels obrers, advocat del poble, la seva vida en un perill veridic i constant. Aquesta visió primera de Companys té un resum simbòlic en tres noms: Presó model, Montjuïc i La Mola.

I això era el que de Companys coneixia el poble, i per això la gesta del 14 d'Abril era lògica. Ningú més que el Companys conspirador podia ésser el que primer proclamés la República. Però el poble no coneixia fins aleshores les seves fines condicions polítiques i de tàctica. Ignorava que fou per la seva pressió que l'Esquerra, tot just nascuda, acordava anar, contra el parer de molts, a les eleccions del 12 d'Abril que li asseguraren l'èxit. Era també l'únic regidor "automàtic" que es negà durant el govern Berenguer a prendre possessió del seu lloc a l'Ajuntament de la segona dictadura.

I era precis la seva gestió en els primers mesos de República davant el Govern civil de Barcelona per a donar la plena sensació de la seva gran capacitat de governant. Ni lluites socials, ni crema de convents en els moments en què a Espanya passava. Amb Maura a Governació aconseguí evitar la ruptura, mortal aleshores per a la República, de la Generalitat de Catalunya i el Govern de Madrid.

I finalment Madrid. Al cap dels diputats catalans, ha portat la tasca més difícil, la d'una actuació de diplomàcia, difícil en moments en què les "fobies" sorgien tant a Catalunya com a la resta d'Espanya. Però Companys tenia una vida i una tradició de republicanisme grat per als homes representatius de les esquerres que dirigeixen la política d'Espanya: i això era una gran part de l'èxit.

Serenitat i entesa; conducta cordial. El Companys revolucionari proclamà, el 14 d'Abril, la República; el Companys home de Govern, ha portat l'Estatut a Catalunya.

I quan Catalunya recorda com fa uns anys tornaren desunits, desfets i vençuts els quaranta diputats de la Solidaritat Catalana, avui En Lluís Companys, l'home constructiu, torna al davant d'una minoria catalana heterogènia, triomfant i unida, amb els lloers aconseguits sota la seva direcció, de la consagració de la Llibertat autònoma de Catalunya.

Els atletes catalans aniran a rebre els diputats

Convocats per la Federació Catalana d'Atletisme, aquesta nit es reuniran, a l'estatge social d'aquella, tots els afiliats de Barcelona, per tal d'anar, en corporació i portant l'ensenyament de la Federació, a rebre els parlamentaris catalans que vénen de Madrid portadors de les llibertats de Catalunya.

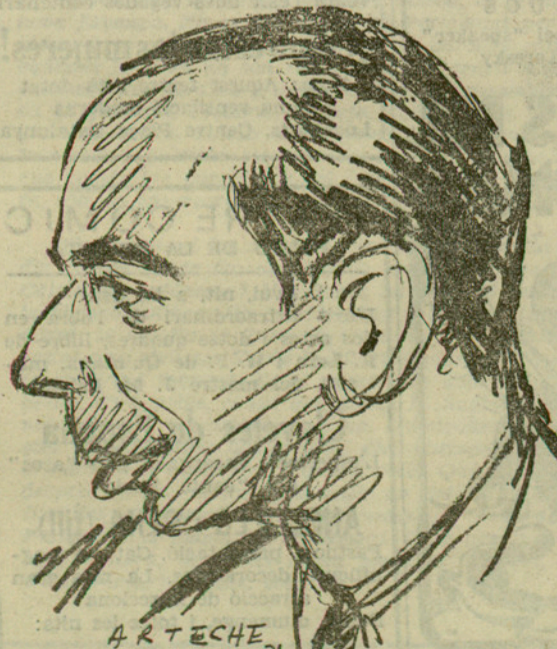
Crida de «La Falç» als seus associats

La Comissió Permanent de "La Falç" invita als seus socis a que vulguin acompanyar la bandera de l'entitat que sortirà del seu estatge social a dos quarts d'onze de la nit, per anar al baixador del Passeig de Gràcia, a esperar els parlamentaris catalans.

L'arribada dels parlamentaris catalans

El Comitè Executiu de la Federació de Barcelona i el Secretariat General de l'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA assabentent tot els associats de les entitats adherides i simpatitzants amb la ideologia del Partit, que els Parlamentaris catalans arribaran aquesta nit, a les onze, pel Baixador del Passeig de Gràcia

Joan Lluhí Vallescà

Temperament enèrgic, aparentment impulsiu, però mestre sempre de les seves accions, Lluhí Vallescà ha destacat des de les seves intervencions parlamentàries amb la intensitat d'una revelació. En el si de la Comissió d'Estatuts ha realitzat bona feina, ha esvaït equívocs i prevencions i ha fet ressaltar la justícia de les aspiracions catalanes davant la incomprensió i la mala fe. La seva oratòria, exempta de tota faramalla inútil, li fa dir les coses com vol dir-les, amb una claretat i una força de convicció pròpia dels vells parlamentaris. Cada cop que ha

intervingut en la defensa del dictamen de la Comissió, en els debats parlamentaris, les seves paraules han meregut la general aprovació. A la seva perseverància, al seu domini dels fonaments de dret i de justícia que inspiraven la causa de Catalunya i el seu patriotisme, força que ha mogut els seus esforços a favor de la missió sagrada que els catalans defensàvem a Madrid, es deu en bona part que Catalunya, en ésser-li aprovat l'Estatut, recobri les llibertats perdudes. En la història de la lluita per l'autonomia, no podrà ésser oblidat mai el nom de Lluhí Vallescà.